

**BOSHQARUVNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI VA
PEDAGOGIK QOBILIYATLARI****Ganiyeva Dinora****1-kurs talabasi: Tillarni o‘qitish fakulteti****O‘zbek tili va adabiyoti yo‘nalishi Guliston Davlat Pedagogika Instituti****E-mail: dinoraganiyeva77@gmail.com****Fan o‘qituvchisi: **Xamidova Sabrina******<https://doi.org/10.5281/zenodo.19809692>**

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada pedagogik boshqaruvning psixologik xususiyatlari, pedagogik qobiliyatlar va ularning ta’lim-tarbiya jarayonidagi o‘rni yoritiladi.

ABSTRACT: This article analyzes psychological features of pedagogical management, pedagogical abilities and their role in education and upbringing processes.

KALIT SO‘ZLAR: boshqaruv, pedagogika, psixologiya, pedagogik qobiliyat, tarbiya.

Pedagogik boshqaruv ta’lim jarayonining muhim qismi bo‘lib, u nafaqat tashkiliy faoliyatni, balki inson psixologiyasini tushunish va unga ta’sir qilishni ham o‘z ichiga oladi. Rahbar va o‘qituvchi jamoa bilan ishlaganda psixologik yondashuvni to‘g‘ri qo‘llashi zarur, chunki boshqaruv qarorlari bevosita ta’lim samaradorligiga ta’sir qiladi.

Pedagogik qobiliyatlar ichida kommunikativlik, empatiya, tashkilotchilik va didaktik mahorat asosiy o‘rin egallaydi. O‘qituvchi shaxsning rivojlanishiga ta’sir qiluvchi asosiy omillardan biri hisoblanadi, chunki o‘qitish jarayoni insonning psixik rivojlanishiga kuchli ta’sir ko‘rsatadi (Vygotskiy L. S., Pedagogik psixologiya, 112-bet).

Tarbiya jarayoni shaxs shakllanishining muhim bosqichidir. Shaxs faqat tayyor bilimlarni emas, balki faoliyat jarayonida o‘zini shakllantiradi va rivojlantiradi (Leontyev A. N., Faoliyat. Ong. Shaxs, 85-bet). Shu sababli pedagogning vazifasi faqat bilim berish emas, balki shaxsni to‘liq rivojlantirishdir.

Pedagogik boshqaruvda psixologik kompetensiya katta ahamiyatga ega, chunki rahbar jamoaning ruhiy holatini to‘g‘ri baholashi va sog‘lom muhit yaratishi kerak. Insonning ichki holati uning faoliyatida namoyon bo‘ladi (Rubinshteyn S. L., Umumiy psixologiya asoslari, 74bet), shu bois boshqaruvda psixologik yondashuv muhimdir.

Bugungi kunda ta’lim tizimida eng dolzarb muammolardan biri o‘quvchilarda motivatsiyaning pasayishidir. O‘quvchilar bilim olishni ichki ehtiyoj sifatida emas, majburiyat sifatida qabul qilishi natijasida ta’lim sifati pasaymoqda.

Bu muammoni hal qilish uchun dars jarayonida interfaol metodlardan foydalanish, o‘quvchilarni faol ishtirokga jalb qilish, ularning qiziqishini oshirish va rag‘batlantirish tizimini kuchaytirish zarur. Shuningdek, o‘qituvchi har bir o‘quvchining psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda yondashishi kerak.

Shaxsni to‘g‘ri tushunish uchun uning faoliyati va ijtimoiy muhitini o‘rganish muhim hisoblanadi (Ananyev B. G., Inson psixologiyasi, 53bet). Bu esa pedagogik jarayonda kompleks yondashuv zarurligini ko‘rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik boshqaruvning psixologik xususiyatlari ta’lim sifatini belgilovchi asosiy omildir. Pedagogik qobiliyatlarni rivojlantirish va motivatsiya muammosini to‘g‘ri hal qilish zamonaviy ta’lim tizimining muhim vazifalaridan biridir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Vygotskiy L. S. – Pedagogik psixologiya
2. Leontyev A. N. – Faoliyat. Ong. Shaxs
3. Rubinshteyn S. L. – Umumiy psixologiya asoslari
4. Ananyev B. G. – Inson psixologiyasi
5. Elkonin D. B. – Bolalar psixologiyasi